

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت معارف
ریاست عمومی پلان و ارزیابی

پلان عمل جلوگیری از خشونت مبتنی بر جنسیت و حمایت از اطفال در معارف

هدف: حصول اطمینان از اینکه تمامی شاگردان و کارمندان وزارت معارف در برابر موارد سوء استفاده جنسی و آزار و اذیت در بیرون و خارج از مراکز تعلیمی از مصئونیت و امنیت لازم برخوردار اند.

منابع مورد نیاز	زمان اجرا	گروپ های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری				
	متوسط				
	دراز مدت				
نتیجه اول: تهیه پالیسی ها و چارچوب های منع سؤاستفاده جنسی و اذیت و آزار در مکاتب					
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدلیه، وزارت ها و نهادی ذیربط و ریاست های معارف	تعلیمات عمومی و شورای علمی	مرور از تعریف قانونی خشونت مبتنی بر جنسیت و آزار و اذیت در افغانستان و جهان و همچنان تفاهم روی یک تعریف کاربردی در معارف با مشوره وزارت عدلیه، سایر وزارت ها و نهادهای ذیربط	1.1 تعریف رسمی از مصادیق سؤ استفاده جنسی و آزار و اذیت در افغانستان
مالی و تخنیکي	فوری (0-3 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدلیه، وزارت ها و نهادی ذیربط و ریاست های معارف	تعلیمات عمومی و شورای علمی	انجام تحقیق و مرور اسناد با استفاده از منابع و تحقیق های موجود بمنظور شناخت از خصوصیات و ساحه خشونت در داخل سیستم تعلیم و تربیه افغانستان	
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، ریاست های مربوطه وزارت معارف	تعلیمات عمومی	مرور پالیسی های موجود معارف (پالیسی منع آزار و اذیت، تعلیم و تربیه دختران، تربیه معلم، مدیریت مکتب و غیره) بمنظور ارزیابی مؤثریت پالیسی های منع آزار و اذیت و سؤ استفاده جنسی، تشخیص خلاء ها و راه حل های پیشنهادی.	1.2 مرور قوانین، پالیسی ها و لوایح (تعلیم و تربیه در روشنایی قانون)
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، ریاست های مربوطه وزارت معارف	تعلیمات عمومی	مرور قوانین مرتبط به خشونت مبتنی بر جنسیت بمنظور شناخت وظایف و تعهدات معارف مطابق چارچوب قانونی افغانستان.	
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدلیه، وزارت ها و نهادی ذیربط و ریاست های معارف	تعلیمات عمومی	مرور لوایح تعلیم و تربیه در روشنایی قوانین جهت ارزیابی رویکرد و نحوه برخورد آن با پدیده سؤ استفاده جنسی و آزار و اذیت، تشخیص خلاء ها و راه حل ها برای آن	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا			گروپ های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری						
	متوسط						
	دراز مدت						
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)			شرکای انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدلیه، وزارت ها و نهادی ذیربط و ریاست های معارف	تعلیمات عمومی	تشخیص خلاء ها و مشکلات مرتبط مطابق به مرور قوانین و پالیسی های موجود بمنظور انکشاف و ترتیب لایحه	
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)			ریاست تربیه معلم، ریاست منابع بشری، ریاست پلان و ارزیابی، شرکای انکشافی، یونیسف، گروپ کاری تعلیم در حالت اضطرار	تعلیمات عمومی	اخذ مشوره شرکای انکشافی وزارت معارف (ملل متحد، تعلیمات در حالات اضطرار، مراکز تربیه معلم، تعلیمات محلی، و غیره) بمنظور شریک سازی تجربیات، کارکرد های خوب، و درس های آموخته شده در انکشاف و تطبیق کود اخلاقیات در افغانستان.	
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)			ریاست منابع بشری، ریاست پلان و ارزیابی، ریاست تربیه معلم، شرکای انکشافی، نهادهای جامعه مدنی، شوراهای محل، امور زنان و ریاست های ذیربط	تعلیمات عمومی	اخذ مشوره مکاتب (معلمین، والدین، شورای های انکشافی قریه، شاگردان، ریاست ها و آمریت های معارف ولایات و ولسوالی ها و مرکز وزرات) بمنظور آگاهی از انکشاف کود اخلاقیات مکتب برای معلمین و شاگردان، بشمول مسایل سؤ استفاده جنسی، آزار و اذیت، اقدامات انضباطی، سیستم گزارش دهی و میکانیزم حسابدهی.	
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	فوری (0-3 ماه)			ریاست منابع بشری، ریاست پلان و ارزیابی، ریاست تربیه معلم، شرکای انکشافی، نهادهای جامعه مدنی، شوراهای محل، امور زنان و ریاست های ذیربط	تعلیمات عمومی	مرور مسوده کود اخلاقیات معلم و تشخیص خلاء ها در اجرا مسایل سؤ استفاده جنسی، و آزار و اذیت و تفاهم روی اجزا که نیاز به اضافه و یا تعدیل داشته باشد.	1.3 انکشاف کود اخلاقیات (معلمین، شاگردان، کارمندان مکاتب، و سایر افراد که با شاگردان ارتباط دارند)
مالی و تخنیکي (قانونی و خشونت مبتنی بر جنسیت)	متوسط (4-12 ماه)			ریاست منابع بشری، ریاست پلان و ارزیابی، ریاست تربیه معلم، شرکای انکشافی، نهادهای جامعه مدنی، شوراهای محل، امور زنان و ریاست های ذیربط	تعلیمات عمومی	انکشاف و تائید کود عمومی اخلاقیات - متناسب با نیاز تمام کارمندان و اعضای جامعه شامل (کود اخلاقیات معلمین، شاگردان، شورای مکاتب و سایر افراد مسئول درسطح مکتب	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا		گروه های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری	متوسط				
	دراز مدت					
تخنیکي و مالي	متوسط (4-12 ماه)		رياست منابع بشري، رياست پلان و ارزيابي، رياست تربيه معلم، شرکاي انکشافی، نهادهای جامعه مدنی، شوراهای محل، امور زنان و رياست های ذيربط	تعليمات عمومي	تاسيس يك كمیته در سطح مكتب بمنظور حمايت از تطبيق و مراقبت از كود اخلاقيات در سطح مكتب.	
تخنیکي و مالي	متوسط (4-6 ماه)		رياست نظارت تعليمي، شرکاي انکشافی (ادارات دولتي، نهادهای جامعه مدنی) ساير رياست های ذيربط	تعليمات عمومي	اجرا سروي تحليلي جهت تشخيص عوامل خارجي كه تاثير روي امنيت و حفاظت شاگردان و كارمندان در جريان راه مكتب و خانه دارند و تطبيق روش ها در افغانستان و جهان بمنظور بهبود مصؤنيت راه مكتب و خانه.	1.4 فراهم سازی مصؤنيت برای شاگردان و كارمندان در بين راه مكتب و خانه
تخنیکي و مالي	متوسط (4-6 ماه)		ادارات دولتي، ارگان های امنيتي، شوراهای محلي، شوراي مكتب، نهادهای جامعه مدنی، نماينده زنان و والدين	تعليمات عمومي	ساخت يك ميكانيزم برای فراهم سازی يك راه مصؤن بين راه مكتب و خانه برای شاگردان و معلمين. و اين ميكانيزم متناسب به موقعيت ميباشد و به تدريج با استفاده از تجربيات تطبيق ميگردد.	
تخنیکي و مالي	متوسط (4-6 ماه)		ادارات دولتي، ارگان های امنيتي، شوراهای محلي، شوراي مكتب، نهادهای جامعه مدنی، نماينده زنان و والدين	تعليمات عمومي	تعين وظايف ساير شرکاء (دولت، ادارات محلي، شوراي ها و جامعه مدنی كه در بيرون از مكتب در فراهم سازی امنيت نقش دارند)	
تخنیکي و مالي	متوسط (4-12 ماه)		رياست منابع بشري، رياست پلان و ارزيابي، رياست تربيه معلم، شرکاي انکشافی، نهادهای جامعه مدنی، شوراهای محل، امور زنان و رياست های ذيربط	تعليمات عمومي	انکشاف مواد آموزشي كود اخلاقيات برای حمايت تطبيق و اجرا آن.	
	متوسط (4-12 ماه)		رياست منابع بشري، رياست پلان و ارزيابي، رياست تربيه معلم، شرکاي انکشافی، نهادهای جامعه مدنی، شوراهای محل، امور زنان و رياست های ذيربط	تعليمات عمومي	فراهم سازی برنامه آموزشي برای كارمندان در سطح مركز، ولايات، ولسوالی ها و مكتب در زمينه تطبيق كود اخلاقيات	1.5 اجرا و تطبيق كود اخلاقيات
	متوسط (4-12 ماه)		شرکاي انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدليه، وزارت ها و نهادی ذيربط و رياست های معارف	تعليمات عمومي شوراي مكتب	فراهم سازی برنامه های آموزشي برای شاگردان، والدين و شوراي ها در زمينه تطبيق كود اخلاقيات	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا	گروه های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری				
	متوسط				
	دراز مدت				
تخنیکي و مالی	متوسط (4-12 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدلیه، وزارت ها و نهادی ذیربط و ریاست های معارف	تعلیمات عمومی	انکشاف مواد و پیام های آگاهی دهی در رابطه به کود اخلاقیات متناسب با سن اطفال	
تخنیکي و مالی	متوسط (4-12 ماه)	شرکای انکشافی وزارت معارف، جامعه مدنی، وزارت عدلیه، وزارت ها و نهادی ذیربط و ریاست های معارف	تعلیمات عمومی	استفاده از رسانه ها (انترنت؛ رادیو و تلویزون) بمنظور آگاهی دهی در مورد کود اخلاقیات	
	متوسط (4-12 ماه)	ریاست منابع بشری، ریاست تربیه معلم	تعلیمات عمومی	شامل سازی کود اخلاقیات معلمین بخش از ارزیابی کارمندان و معلمین در سطح مکتب	
نتیجه دوم: ایجاد یک میکانیزم قابل اعتماد و قابل دسترس برای گزارش دهی و پاسخگو به سوء استفاده جنسی و آزار و اذیت در مکاتب					
تخنیکي و مالی	عاجل (الی 3 ماه)		تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی، و برنامه سواد آموزی	جمع آوری نظریات شاگردان، معلمین، والدین در مکاتب (دولتی، مدارس دینی، مکاتب خصوصی و مراکز سوادآموزی) برای ایجاد شبکه های دوستدار اطفال و تشخیص تدابیر حفاظتی بمنظور دریافت شکایات مربوط به سوء استفاده و آزار جنسی گسترش استفاده صندوق های شکایات در مکاتب؛ تعین و آموزش یک فوکل پاینت برای هر مکتب جهت دریافت شکایات شفاهی و در ضمن رعایت اصول محرمدم بودن شکایات، ایجاد خط تلفون برای مسایل سوء استفاده جنسی، آزار و ازیت و خشونت مبتنی بر جنسیت و آموزش گرداننده ها	2.1 انکشاف سیستم شکایات و گزارش دهی (خط تلفون، فوکل پاینت، صندوق های ثبت شکایات و اپلیکشن ها)
تخنیکي و مالی	عاجل (الی 3 ماه)	اداره ملی احصائیه و معلومات، واجد جندر، دفتر مقام وزارت	تعلیمات عمومی	ایجاد یک سیستم الکترونیکی محرمانه برای استفاده اسناد، ثبت و ارزیابی شکایات که از مجرا های مختلف دریافت میگردد.	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا	گروه های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری				
	متوسط				
	دراز مدت				
تخنیکي و مالی	عاجل (الی 3 ماه)	شرکای انکشافی معارف، گروه تعلیم در حالت اضطرار، گروه کاری تعلیمات محلی، یونیسیف، وزارت صحت عامه، وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل حقوق بشر و UNFPA	تعلیمات عمومی	ایجاد یک کمیته خاص بمنظور انکشاف پروتوکل جهت پاسخگویی به واقعات که در داخل سیستم تعلیم و تربیه اتفاق می افتاد. نوت: این کمیته با کمیته که تحت ماده هفتم قانون منع آزار و اذیت ایجاد شده است هماهنگ میباشد.	2.2 انکشاف یک پروتوکل مشخص برای پاسخگویی به خشونت مبتنی بر جنسیت و واقعات سوءاستفاده جنسی، آزار و اذیت که در ساحه معارف اتفاق می افتاد
تخنیکي و مالی	عاجل (الی 3 ماه)	شرکای انکشافی معارف، گروه تعلیم در حالت اضطرار، گروه کاری تعلیمات محلی، یونیسیف، وزارت صحت عامه، وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل حقوق بشر و UNFPA	کمیته خاص	مرور اسناد و رهنمود های موجود مرتبط به پروتوکل های تعیین شده که برای پاسخگویی به واقعات فعلی در افغانستان تطبیق می شوند.	
تخنیکي و مالی	متوسط (4 - 12 ماه)	شرکای انکشافی معارف، گروه تعلیم در حالت اضطرار، گروه کاری تعلیمات محلی، یونیسیف، وزارت صحت عامه، وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل حقوق بشر، وزارت عدلیه، وزارت امور داخله	کمیته خاص	تهیه مسوده پروتوکل برای معارف که پاسخگویی موارد زیر باشد: 1. حمایت و رسیدگی عاجل به متضررین 2. تحقیقات و سند سازی 3. ایجاد سیستم معلوماتی صحتی و مدیریت قضایا و واقعات 4. تعقیب با ادارات حقوقی ذیربط	
تخنیکي و مالی	متوسط (4 - 12 ماه)	ریاست معارف ولایات، مؤسسات غیر دولتی	تعلیمات عمومی با حمایت تخنکی خشونت مبتنی بر جنسیت، حفاظت اطفال و کار شناس تخنیکي	شریک سازی پروتوکل و اخذ نظریات شرکاء بشمول معلمین، شاگردان و نهادهای محلی در مورد دسترسی و مناسب بودن پروتوکل	
تخنیکي و مالی	متوسط (4-12 ماه)	شرکای انکشافی معارف، گروه تعلیم در حالت اضطرار، گروه کاری تعلیمات محلی، یونیسیف، وزارت صحت عامه، وزارت امور زنان، کمیسیون مستقل حقوق بشر، وزارت عدلیه، وزارت امور داخله	تعلیمات عمومی با حمایت تخنکی خشونت مبتنی بر جنسیت، حفاظت اطفال و کار شناس تخنیکي	تایید و منظوری پروتوکل توسط وزیر معارف	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا	گروه های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری				
	متوسط				
	دراز مدت				
تخنیکي و مالي	متوسط (4-12 ماه)	رياست مربوطه وزارت معارف	تعليمات عمومي با حمايت تخنیکي خشونت مبتني بر جنسيت، حفاظت اطفال و کار شناس تخنیکي	طرح و تهيه بسته آموزشي ميکانيزم گزارش دهی و پروتوکل برای تما شرکاء (کارمندان وزارت معارف در سطح مرکزی، ولايتی، ولسوالی، شورای مکاتب، معلمين، شاگردان و کارکنان خدماتی)	
تخنیکي و مالي	بلند مدت (12-24 ماه)	رياست مربوطه وزارت معارف	شواری علمی، و تربيه معلم	اجرا برنامه های آموزشی و بشمول آموزش مربي ها در مورد شکایات و سيستم گزارش دهی پروتوکل تدوين شده	
تخنیکي و مالي	بلند مدت (12-24 ماه)	رياست مربوطه وزارت معارف	کميته خاص	بازيبي مؤثريت پروتوکل براساس اتفاقات و شاخص های توافق شده	
نتیجه سوم: ایجاد استراتژی های میان مدت و دراز مدت برای جلوگیری و کاهش سوء استفاده جنسی، آزار و اذیت در مکاتب					
تخنیکي و مالي	متوسط (4-12 ماه)	تعليمات عمومي، نظارت تعليمی، مرکز ساينس، واحد جندر، یونسکو و GIZ, Save the Children, UNICEF	تربيه معلم	مرور بسته های آموزشی و رهنمود برای معلمين از چگونگی ارزیابی قضایای مرتبط به خشونت مبتني بر جنسيت، سوء استفاده جنسی، آزار و اذيت	3.1 شامل سازی نصاب آموزشی مرتبط به خشونت مبتني بر جنسيت و آزار و اذیت در برنامه های آموزشی معلمين
تخنیکي و مالي	متوسط (4-12 ماه)	تعليمات عمومي، نظارت تعليمی، مرکز ساينس، واحد جندر، یونسکو و GIZ, Save the Children, UNICEF	تربيه معلم	انکشاف نمونه مواد آموزشی معلمين برای آمرين مکاتب، معلمين قبل از خدمت و داخل خدمت در رابطه به مسایل خشونت مبتني بر جنسيت و آزار و اذیت اطفال	
تخنیکي و مالي	بلند مدت (12-24 ماه)	تعليمات عمومي، نظارت تعليمی، مرکز ساينس، واحد جندر، یونسکو و GIZ, Save the Children, UNICEF	تربيه معلم	فراهم سازی برنامه های آموزشی در مودر خشونت مبتني بر جنسيت و آزار و اذيت در سطح مکتب برای معلمين و آمرين مکاتب	
تخنیکي	مطابق پروسه انکشاف نصاب	تعليمات عمومي، نظارت تعليمی، مرکز ساينس، واحد جندر، یونسکو و GIZ, Save the Children, UNICEF	رياست انکشاف نصاب تعليمی	تشخيص عناوين و پیامهای مرتبط به خشونت مبتني بر جنسيت و آزار و اذیت بمنظور شامل سازی در نصاب تعليمی جديد، مضامين اسلامي، تربيت بدنی و تعليمات مدنی	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا	گروه های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری				
	متوسط				
	دراز مدت				
تخنیکی	مطابق پروسه انکشاف نصاب	تعلیمات عمومی، نظارت تعلیمی، مرکز ساینس، واحد جندر، یونسکو و GIZ, Save the Children, UNICEF	ریاست انکشاف نصاب تعلیمی	انکشاف مودل های (Modules) خشونت مبتنی بر جنسیت و آزار و اذیت جهت شامل سازی در نصاب تعلیمی جدید و مضامین مرتبط	3.2 شامل سازی نمونه های (Modules) خشونت مبتنی بر جنسیت در نصاب جدید، کتب درسی شاگردان و مواد های آموزشی معلمین
تخنیکی	مطابق پروسه انکشاف نصاب	تعلیمات عمومی، نظارت تعلیمی، مرکز ساینس، واحد جندر، یونسکو و GIZ, Save the Children, UNICEF	ریاست انکشاف نصاب تعلیمی	شامل سازی موارد توافق شده خشونت مبتنی بر جنسیت و آزار و اذیت در کتب درسی مرتبط و مواد های آموزشی معلمین	
تخنیکی	متوسط (3 ماه)	منابع بشری	تعلیمات عمومی	توافق روی معیار های جلوگیری و کاهش خشونت مبتنی برجنسیت و همچنان لایحه وظایف مکتب،مدیر و آمرین	3.3 دخیل سازی شورای مکتب در جلوگیری و کاهش خشونت مبتنی بر جنسیت
	بلند مدت (12-24 ماه)	ریاست تعلیمات عمومی، ریاست انکشاف نصاب تعلیمی	مدیر مکتب	حصول اطمینان از شامل سازی نمونه های (Modules) خشونت مبتنی برجنسیت در نصاب و تطبیق آن در مکاتب	
تخنیکی و مالی	درحال جریان	وزارت احیاء و انکشاف دهات، وزارت شهرسازی و اراضی، شرکای انکشافی	تعلیمات عمومی و ریاست تعمیرات	اولویت دهی به اعمار مکاتب اناث	3.4 ایجاد فضای مناسب و مصون در مکتب
مالی		وزارت احیاء و انکشاف دهات، وزارت شهرسازی و اراضی، شرکای انکشافی	تعلیمات عمومی و ریاست تعمیرات	حصول اطمینان از موجودیت دیوار احاطه ، آب آشامیدنی و سهولت های بهداشتی در مکاتب اناث	
		تعلیمات عمومی، یونیسیف	مدیر مکتب و معلمین	انکشاف برنامه های آموزشی و تربیتی جهت بهبود رفتار میان پسران و دختران	
نتیجه چهارم: بالا بردن ظرفیت وزارت معارف بمنظور جلوگیری از مسایل مربوط به سوء استفاده جنسی و آزار و اذیت اطفال					
تخنیکی و مالی	متوسط (3 ماه)	تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی، سوادآموزی	منابع بشری	توافق روی ترتیب،ترکیب، نقش ها و مسؤلیت ها و مکانیزم گزارش دهی، تیم رهبری کننده مسایل آذیت و اذیت در وزارت معارف	

منابع مورد نیاز	زمان اجرا	گروه های دخیل	مسوول	فعالیت های که انجام میشود	ساحه اولویت
	فوری				
	متوسط				
	دراز مدت				
تخنیکي و مالی	متوسط (3 ماه)	تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی، سوادآموزی	منابع بشری	ایجاد یک تیم/واحد در وزارت معارف جهت کاری روی موضوعات آزار و اذیت	4.1 ایجاد یک تیم/واحد جهت پیشبرد موضوعات آزار و اذیت در وزارت معارف
تخنیکي و مالی	بلند مدت (دوامدار)	رهبری وزارت معارف	وزارت معارف و شرکای انکشافی	شناسایی و انسجام حمایت های تخنیکي بیرونی در زمینه کاهش خشونت مبتنی بر جنسیت در ساحه معارف	
بودجه عادی	سالانه	ریاست عمومی پلان و ارزیابی	تعلیمات عمومی	انکشاف پلان سالانه عملیاتی به سطح ملی با ساختار واضح و حساسه	4.2 پلانگذاری عملیاتی
بودجه عادی	ربعوار و سالانه	ریاست تعلیمات عمومی، ریاست های ذیربط	تعلیمات عمومی	ایجاد هماهنگی و تنظیم جلسات هماهنگی منظم	4.3 هماهنگی با شرکاء